

Analiza achizițiilor publice în localitatea Tomai 2019 - 2020

Achizițiile publice în localitatea Tomai 2019-2020

În cadrul proiectului *Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova* a fost efectuată o analiză a achizițiilor publice locale pentru anii 2019-2020.

Unul dintre scopurile acestui exercițiu de analiză a fost evaluarea principiilor generale care stau la baza cheltuielilor publice: competiția între companii, tratamentul egal și nediscriminatoriu al participanților, transparență și integritate în organizarea achizițiilor și utilizarea eficientă a fondurilor publice. Documentul prezintă datele principale ale achizițiilor efectuate de către primăria din Tomai, dar și problemele și provocările cu care se întâlnește primăria în organizarea procesului de achiziții publice.

Documentul conține și câteva recomandări pentru autoritățile locale în vederea îmbunătățirii și eficientizării procedurilor de achiziții.

I. Date Generale

În anul 2019 au fost organizate 4 achiziții publice în valoare de 1,49 milioane lei, iar în anul 2020 au fost desfășurate 3 achiziții publice în valoare de 1,36 milioane lei.

Tabelul 1.

Anul	2019	2020
Produce alimentare	MDL 505 648	MDL 320 000
Reparație drumuri	MDL 440 370,95	MDL 1 046 864,17
Reparație grădiniță	MDL 546 031,20	-
TOTAL	MDL 1 492 050,15	MDL 1 366 864,17

Procedurile de achiziții utilizate au fost:

- Cererea ofertelor de preț - 100%;

Ponderea contractelor de achiziție după obiectul achiziției:

- Bunuri – 42,85%;
- Lucrări – 57,14%.

Această publicație este realizată în cadrul proiectului de grant UE „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Konrad Adenauer Stiftung e.V. (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă opiniile Uniunii Europene și a Konrad Adenauer Stiftung e.V.

Pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, primăria din Tomai a utilizat criteriul cel mai mic preț pentru 6 achiziții publice organizate și criteriul costul cel mai scăzut pentru o achiziție publică efectuată în ultimii doi ani.

II. Reparația drumurilor în localitate

În perioada 2019-2020, primăria a organizat 3 proceduri de achiziții pentru reparația drumurilor din localitate.

Licitația din 2019 a fost organizată într-un singur lot pentru care au fost depuse 5 oferte. Criteriul de selecție a fost cel mai mic preț. Le fel, în 2020, pentru cele 2 proceduri de achiziție, criteriul stabilit a fost cel mai bun preț.

Licitațiile din 2020 au avut un buget cu 606 de mii de lei mai mare de cât cel din 2019, ceea ce reprezintă o creștere de 137% față de bugetul din 2019. În 2020 toate procedurile de achiziție au fost organizate într-un singur lot fiecare, pentru care au fost depuse de la 2 la 3 oferte.

III. Produsele alimentare pentru grădiniță

De regulă, primăria organizează între 1 și 2 achiziții anual pentru procurarea produselor alimentare. Pentru fiecare dintre cele 2 achiziții din 2019, numărul de loturi a fost 4, iar în anul 2020, pentru unica procedură de achiziții publice organizată, numărul de loturi a fost egal cu 5. Așadar, numărul loturilor a variat între 4 și 5 poziții, iar numărul de ofertanți unici între 1 și 3 per lot.

Analizând achizițiile produselor alimentare din 2019 și 2020, a fost observat faptul că de cele mai multe ori câștigătorul a fost desemnat pe criteriul de cel mai mic preț, însă în câteva cazuri, cu toate că existau oferte mai avantajoase, au fost desemnați drept câștigători companiile care au propus prețuri mai mari, diferența variind între 3 bani și 8 mii de lei, cu toate că criteriul stabilit pentru achizițiile de produse alimentare pentru 2019 și 2020 a fost cel mai mic preț sau costul cel mai scăzut. Pentru ofertele refuzate, în detaliile privind decizia a fost indicat: alte temeuri de respingere a ofertei, respectiv nu au fost făcute publice motivele de refuzare a ofertei cu cel mai avantajos preț.

IV. Gradul de concurență a achizițiilor publice

Numărul de achiziții publice este unul destul de redus pentru a putea trage concluzii definitive privind gradul de competiție, dar pentru cele mai frecvente achiziții cum sunt produsele alimentare sau reparația drumurilor se înregistrează o concurență redusă. În ceea ce ține de majoritatea produselor sau a categoriilor de produse, numărul participanților oscilează între 1 și 3 oferte, un număr de oferte mai mare există doar pentru carne (3 oferte), lactate (3 oferte), fructe și legume (3 oferte).

O concurență cu mult mai bună a fost înregistrată la achizițiile ce țin de repararea drumurilor. Toate 3 organizate în 2019 și 2020 au fost desfășurate într-un singur lot fiecare, la care au fost depuse de la 2 la 5 oferte.

Cea mai bună concurență a fost înregistrată la achiziția anunțată pentru reparația grădiniței din 2019, în cadrul căreia și-au depus ofertele 13 companii.

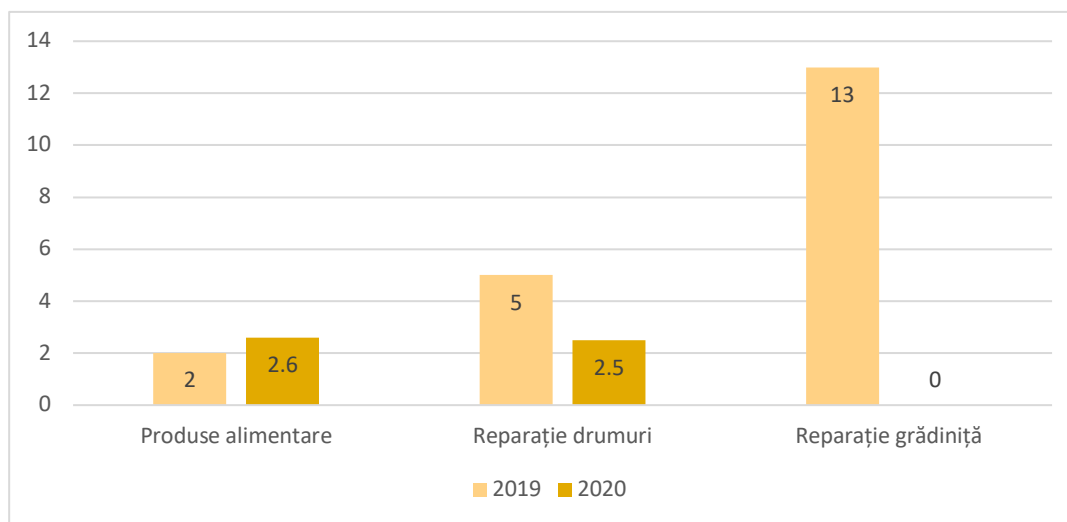

Figura 1: Numărul mediu de participanți la achizițiile publice

V. Transparența achizițiilor publice

Primăria Tomai nu utilizează pagina web (<https://tomay.md/>) pentru publicarea informațiilor de interes public privind achizițiile publice la nivel local, așadar nu există o rubrică pe site-ul primăriei dedicată achizițiilor publice, iar următoarele informații nu sunt disponibile:

- Planul de achiziții publice
- Componența grupului de lucru pentru achiziții;
- Anunțurile de participare la licitație;
- Anunțurile de intenție;
- Rezultatele achizițiilor publice;
- Contractele atribuite;
- Rapoartele de monitorizare.
- Planurile de achiziții pentru anii anterior

Prin urmare, cetățenii și societatea civilă din localitate nu au acces la documente, iar acest lucru îngreunează o analiză comparativă și nu permite stabilirea unor tendințe la nivel local.

O parte din datele privind achizițiile publice sunt disponibile pe portalul www.e-licitatie.md, dar exercițiul de căutare nu este unul ușor și necesită timp adițional. Astfel, lipsa unei centralizări a informației privind achizițiile publice efectuate de către primărie îngreunează

accesul cetățenilor, reprezentanților societății civile și a altor părți interesate și nu permite efectuarea unei analize comparative sau stabilirea unor tendințe la nivel local.

VI. Componenta grupurilor de lucru

Nu sunt informații privind grupul de lucru format la nivelul primăriei. Componenta grupului de lucru nu este plasată pe site-ul primăriei, ceea ce nu asigură transparență.

VII. Concluzii și recomandări

Concluzii:

1. Aproape o jumătate din achizițiile publice (3 din 7 organizate în perioada 2019-2020) sunt desfășurate pentru achiziția de produse alimentare;
2. Toate procedurile de achiziții publice au fost desfășurate prin intermediul cererii ofertelor de preț, cu indicarea criteriului de cel mai mic preț pentru 6 achiziții publice organizate și criteriul costul cel mai scăzut pentru o achiziție publică drept criteriu de bază de evaluare;
3. Solicitățile de oferte de prețuri pentru produse alimentare au avut loc de 2 ori în anul 2019 și o dată în anul 2020. Numărul mai redus de cereri de oferte de prețuri în anul 2020 se datorează stării de urgență în sănătate publică și activității temporar sistate a grădinițelor în acest an.
4. Pe câteva cazuri de achiziții publice nu s-a respectat cerința prețului cel mai mic, fiind selectate oferte mai scumpe;
5. Gradul de competiție pentru achizițiile publice este destul de redus (1-3 oferte). O competiție cu mult mai bună există pentru lucrări de reparație (13 pentru lucrări de reparație a grădiniței).
6. Transparența procesului de achiziții publice este joasă, pe situl Primăriei nefiind accesibile informațiile cu privire la achizițiile publice anunțate și nu doar.

Recomandări:

1. Evitarea cazurilor de acordare a contractelor de achiziții publice pentru ofertele care nu oferă cel mai mic preț, odată ce acest criteriu este principalul criteriu aplicat pentru stabilirea avantajului economic.
2. Publicarea pe situl primăriei a anunțului și altor documente legate de achizițiile publice desfășurate pentru a asigura transparența în procesul de organizare a acestora, precum și pentru a ridica gradul de competiție.

Această publicație este realizată în cadrul proiectului de grant UE „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Konrad Adenauer Stiftung e.V. (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă opiniile Uniunii Europene și a Konrad Adenauer Stiftung e.V.

3. Diseminarea informației cu privire la achizițiile publice organizate pentru a atrage mai multe oferte, în special cu atragerea și a unor participanți din regiune, care ar putea oferi beneficii atât pentru primărie (costuri mai mici și mai multe oferte potențiale) cât și susține întreprinderile mici și mijlocii.

4. Separarea achizițiilor pe loturi per produs și nu per categorie de produse, cu scopul de a spori gradul de competitivitate.

Această publicație este realizată în cadrul proiectului de grant UE „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Konrad Adenauer Stiftung e.V. (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă opiniile Uniunii Europene și a Konrad Adenauer Stiftung e.V.